

Τα Βυζαντινά μνημεία στη Νεότερη Ελλάδα (2ο μέρος)

/ [Πεμπτούσία](#)

Ακολουθεί η συνέχεια της συνέντευξης της Δρ. Ελένης Άννας Χλέπα με θέμα: “Τα Βυζαντινά μνημεία στη Νεότερη Ελλάδα. Ιδεολογία και πρακτική των αποκαταστάσεων 1833-1939”.

[agios.dimitrios](#)

Βασιλική Αγίου Δημητρίου. Άποψη από νοτιοανατολικά μετά την πυρκαγιά του 1918.

Π.: Τα αρχαιοελληνικά μνημεία έτυχαν ιδιαίτερης προσοχής στην αποκατάσταση έναντι των βυζαντινών;

Ε-Α.Χ.: Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι τα αρχαιοελληνικά μνημεία έτυχαν και τυγχάνουν μέχρι σήμερα ιδιαίτερης προσοχής. Η πρωτοκαθεδρία ανήκει σε αυτά.

Ε-Α.Χ.: Η διάσωση των ψηφιδωτών, ιδιαίτερα της Μονής Δαφνίου (1890 – 1897), ήταν περιπετειώδης και μακροχρόνια λόγω των διαδοχικών σεισμών (1886-1894), και οφείλεται στη συστράτευση πολλών διαφορετικών φορέων και ατόμων με πρώτη την Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία, στη συνέχεια τον Έφορο Αρχαιοτήτων Παναγιώτη Καββαδία και τον αρχιτέκτονα της Εφορείας Αρχαιοτήτων Αρμόδιο Βλάχο, τους Ιταλούς τεχνίτες που μετακλήθηκαν ειδικά από την Βενετία, τον ιστορικό Δημ. Καμπούρογλου, τις επιστημονικές επιτροπές εποπτείας και πολλούς άλλους. Τα ψηφιδωτά του καθολικού του Οσίου Λουκά συντηρήθηκαν και στερεώθηκαν στα 1918 από τον τεχνίτη Gillieron υιό.

Π.: Για τους ναούς της Θεσσαλονίκης ιδιαίτερα για την Βασιλική του Αγίου Δημητρίου θα μπορούσατε να μας πείτε: πώς διασώθηκαν και αν διατήρησαν την αρχική τους αρχιτεκτονική μορφή

Ε-Α.Χ.: Η Αχειροποίητος και η Παναγία των Χαλκέων έχουν διατηρήσει σε μεγάλο βαθμό την αρχική μορφή τους. Ο Άγιος Δημήτριος, όπως αναλύω και παρουσιάζω στο βιβλίο μου, έχει ανοικοδομηθεί και όχι «αναστηλωθεί», σχεδόν εξολοκλήρου, και οπωσδήποτε διασώζει την μορφή του, εκείνη της πεντάκλιτης βασιλικής, αλλά

με πολλές διαφοροποιήσεις, τόσο στην εσωτερική διάταξή της όσο και στην εξωτερική διαμόρφωσή της, που ήταν αποτέλεσμα της μακρόχρονης ανοικοδόμησης (τριάντα χρόνια) και των πολλών, εμπλεκομένων συντελεστών στο έργο.

Π.: Σε ποια επίπεδα θα μπορούσε να κερδίσει η Ελλάδα αν έκανε σοβαρή επένδυση στην συντήρηση και διαχείριση των βυζαντινών μνημείων;

Ε.-Α.Χ.: Είναι ευρέως γνωστό ότι για την Ελλάδα η επένδυση στην προστασία και ανάδειξη των μνημείων, στη σωστή διαχείριση και, κατά περίπτωση, στην επανάχρησή τους, αποτελεί κύριο μοχλό για την βιώσιμη ανάπτυξη της χώρας. Ειδικότερα δε τα βυζαντινά μνημεία, διασκορπισμένα σε κάθε γωνιά της χώρας, σε συνδυασμό με το τοπίο ή τους οικισμούς, μπορεί να αποτελέσουν πόλο έλξης επισκεπτών, καθώς και έργων αναπτυξιακού χαρακτήρα.

Π.: Τι βήματα έχουν γίνει έως τώρα και τι νομίζετε ότι πρέπει να γίνει από τώρα και στο εξής; Η επιστημονική έρευνα πιστεύετε ότι μπορεί να επηρεάσει τις εξελίξεις στην ανάδειξη και αποκατάσταση των βυζαντινών μνημείων

Ε.-Α.Χ.: Όπως και στο παρελθόν, έτσι και σήμερα, η επιστημονική έρευνα συμβάλλει καθοριστικά και αδιαμφισβήτητα στη αξιολόγηση των βυζαντινών μνημείων και στην ανάδειξή τους. Τα νέα στοιχεία για τον βυζαντινό πολιτισμό, που έρχονται στο φώς από ανασκαφές ή άλλες έρευνες, οι νέες τεχνολογίες που εφαρμόζονται στα έργα αποκατάστασης των βυζαντινών μνημείων, τα νέα στοιχεία που φέρνει η διερεύνηση κατά την εκτέλεση των έργων, όλα αυτά μαζί συμβάλλουν στην αποκατάσταση και την ανάδειξή τους, ως μαρτυριών μιας αδιερεύνητης ακόμα εποχής, εκείνης του ελληνικού μεσαίωνα.

Η περαιτέρω διερεύνηση του μεσαιωνικού παρελθόντος της Ελλάδας θα αναδείξει νέα τεκμήρια και για ιστορικές περιόδους (π.χ. της φραγκοκρατίας), που έχουν εξεταστεί ελλιπώς, εμπλουτίζοντας και διασαφηνίζοντας τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Π.: Σας ευχαριστούμε πολύ

Ε.-Α.Χ.: Ευχαριστώ